

УСТАВ

На НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "ПРОСВЕТА 1928" с. КАМЕННА РИКСА

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. С този устав съобразен със закона на народните читалища, обнародван в ДВ, бр. 89 от 22.10.1996г., изм., бр. 95 от 21.10.1997г., бр. 90 от 15.10.1999г., бр. 28 от 01.04.2005г., бр. 94 от 25.11.2005г., бр. 108 от 29.12.06 г. изм. и доп. бр. 42 от 05.06.09 г., изм. ДВ.бр.74 от 15.септ.2009г., изм.ДВбр.47от 22.юни 2010 г., изм.ДВ бр.97 от 10 декември 2010. изм.ДВ 2011 г. се урежда учредяването, устройството, управлението, дейността, имуществото, финансирането, издръжката и прекратяването на народните читалища.

Чл.2/1/ НЧ"Просвета 1928"е традиционно самоуправляващо се с българско културно-просветна дейност, което изпълнява и културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически ирелигиозни възгледи и етническосамосъзнание.

/2/ Читалището е юридическо лице с не стопанска цел, с наименование НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "ПРОСВЕТА 1928" село Каменна Рикса, основано 1928 година.

Чл.3/1/. /изм.-ДВбр.42 от 2009 г./ Целите на НЧ"Просвета 1928" са да задоволява потребностите на жителите, свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществява дейността си.
2. Да опазва и закриля нематериалното културно наследство.
3. Да разширява знанията на жителите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.
4. Възпитава и утвърждава националното самосъзнание.

5. /нова-ДВ, бр.42 от 2009/ осигуряване на достъп до информация.

/2/. За постигане на целите по ал.1 читалището извършва основни дейности, свързани със:

1. Опазване и закрила на нематериалното културно наследство, включително развиване и подпомагане на любителското художествено изкуство.

2. Урежда и поддържа читалищната библиотека и библиотечни колекции съгласно Закона за обществените библиотеки.

3. Създава и съхранява обществени колекции с културни ценности съгласно изискванията на Закона за културно наследство.

4. Организира школи, курсове и други образователни форми.

5. Организира и участва в събори, концерти, изложби и младежки дейности.

6. Събира и разпространява знания за родния край.

7. Предоставяне на компютърни и интернет услуги.

/3/. Народно читалище може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в Устава цели. Читалището не разпределя печалба.

/4/. Народно читалище няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни игри и нощни заведения.

2. За дейност на регистрирани по Закона за вероизповеданията, религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности.

3. За постоянна ползване от политически партии и организации.

4. На председателя, секретаря, членовете на настоятелството и ПК и на членовете на техните семейства.

ГЛАВА ВТОРА. УЧРЕДЯВАНЕ НА ЧИТАЛИЩЕ.

Чл. 4./1/ Читалище могат да учредят най-малко 50 дееспособни физически лица за селата и 150 - за градовете, които вземат решение на учредително събрание.

/2/ Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи. Уставът урежда:

1. наименованието;

2. седалището;
3. целите;
4. източниците на финансиране;
5. органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения;
6. начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос.

/3/. /Изм.-дв БР.42 ОТ 2009г./ Читалището може да открива клонове в близките села, в които няма други читалища.

Чл. 5. (1) Читалището придобива качеството на юридическо лице с вписването му в регистъра за организациите с нестопанска цел на окръжния съд, в чийто район е седалището на читалището.

/2/ Действията на учредителите, извършени от името на народното читалище до деня на вписването, пораждаат права и задължения само за лицата, които са ги извършили. Лицата, сключили сделките, отговарят солидарно за поетите задължения.

/3/ Вписването на читалищата в регистъра на окръжния съд се извършва без такси по писмена молба от настоятелството, към която се прилагат:

1. протоколът от учредителното събрание;
2. уставът на читалището, подписан от учредителите;
3. нотариално заверен образец от подписа на лицето, представляващо читалището, и валидният печат на читалището.

/4/ В регистъра се вписват:

1. наименованието и седалището на читалището и източникът на първоначалното му финансиране;
2. уставът;
3. имената на членовете на настоятелството и на проверителната комисия на читалището;
4. името и длъжността на лицето, което представлява читалището;
5. настъпилите промени по т. 1 - 4.

/5/ Наименованието на народното читалище трябва да не въвежда в заблуждение и да не накърнява добрите нрави. То се изписва на български език. Към наименованието на читалището се добавя годината на неговото първоначално създаване.

/6/ Седалището на читалището е населеното място, където се намира неговото управление. Адресът на читалището е адресът на неговото управление.

/7/ Всяка промяна в обстоятелствата по ал. 4 трябва да бъде заявена в 14-дневен срок от възникването ѝ.

/8/ НЧ "Просвета 1928" може да кандидатства за държавна и/ или общинска субсидия, ако е изпълнило стандартите за дейност, определени с наредба на министъра на културата, и след изтичане на едногодишен срок от вписването му в регистъра по чл.10.

Чл. 6 /1/ Към министъра на културата се води публичен регистър на народните читалища. Редът за водене на регистъра се урежда с наредба на министъра на културата.

/2/. За вписване в регистъра се подава заявление, към което се прилагат:

1. Препис от съдебните решения по регистрацията на читалището.
2. Пресис от съдебните решения по регистрацията на клон.
3. Устав.

4. Извадка от книгата за регистрацията на читалището по чл.17, ал.1, т.2.

5. Промени в обстоятелствата по т.1 – 4.

/3/. В 7-дневен срок от вписването в съдебен регистър или при промяна на вписаните обстоятелства читалището подава заявление за вписване в регистъра по ал.1.

/4/ Министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписване в регистъра.

/5/ За вписване в регистъра на народните читалища се заплаща държавна такса в размер, определена с тарифа на Министерския съвет.

Чл.7/1/. Вписването в регистъра на народните читалища се заличава от министъра на културата или на оправомощено от него длъжностно лице, когато читалището не е изпълнило задълженията си по отношение на срокове и подлежащи на вписване обстоятелства; не представя в срок информация за дейностите на чл.3, ал.2 от ЗНЧ; извършва дейност в нарушение на чл.3, ал.4 от ЗНЧ; не представи годишен финансов отчет за приходите и разходите и размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства.

ГЛАВА ТРЕТА. УПРАВЛЕНИЕ

Чл.8./1/ Членовете на читалището са индивидуални, и почетни.

/2/ Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни.

1. Действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани.

2. Спомагателните членове са лица под 18 години нямат право да

избират и да бъдат избирани в читалищното настоятелство и имат глас.
съвещателен

/3/ Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги към читалището.

Чл. 9. Органи на читалището са общото събрание, настоятелството и проверителната комисия.

Чл. 10. Върховен орган на читалището е Общото събрание.

Чл. 11./1/ Общото събрание:

1. Изменя и допълва устава

2. Избира и освобождава членовете Настоятелството, проверителната комисия и председателя.

3. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището.

4. Приема и изключва членове на читалището

5. Определя основни насоки на дейността на читалищно.

6. Взема решение за членуване или за прекратяване членството

7. Приема бюджета на читалището.

8. Приема годишният отчет до 30 март на следващата година.

9. Определя размера на членския внос

10. Отменя решение на органите на читалището

11. Взема решения за откриване клонове на читалището след съгласуване с общината

12. Взема решение за прекратяване на читалището

13. Взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни негови членове.

14. Изключва членове несплатили чл.внос за една година.

/2/ Решението на общото събрание е задължително за другите органи на читалището

Чл. 12./1/ Редовно общо събрание на читалището си свиква от настоятелството или по искане на една трета от членовете на читалището най-малко веднъж годишно. Извънредно Общо събрание може да бъде свикано по решение на Настоятелството, по искане на Проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика общо до 15 дни от постъпването на искането на ПК или една трета от членовете имащи право на глас могат да свикат извънредно събрание от свое име.

/2/ Поканата за събрание трябва да съдържа дневният ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена

ещу подпис не по-късно от 7 дни преди провеждането. В същия срок на датата на читалището или на други общодостъпни места, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена покана за събранието.

/3/ Общото събрание е законно ако присъстват най-малко половината а от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

/4/ Решенията се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

/5/ Решенията на органите на читалището, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на общото събрание, могат да бъдат оспорвани пред общото събрание по искане на заинтересуваните членове на читалището или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решение.

/6/ Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.

/7/ Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

/8/ Прокурорът може да иска от окръжния съд по седалището на читалището да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 13/1/. Управителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове и , избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

/2/ Настоятелството:

1. свиква общото събрание;
2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. подготвя и внася в общото събрание информацията и отчета.
5. назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му

характеристика.

6. организира дейността на читалището, включително взема решения по въпроси, свързани с управлението и разпореждането с имуществото на читалището, при спазване изискванията на закона и устава.

7. Взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не са правомощия на друг орган.

/3/ Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

Чл.14/1/ Председателят на читалището е член на Настоятелството и избира от Общото събрание за срок от три години.

/2/ Председателят:

1. Организира дейността на читалището съобразно закона и Устава и решенията на Общото събрание.

2. Представява читалището.

3. Свиква и ръководи заседанията на Настоятелството председателства Общото събрание.

4. Отчита дейността си пред Настоятелството.

5. Сключва и прекратява договорите със служителите, съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на Настоятелството.

Чл. 13 а /1/ Секретарят на читалището:

1. Организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;

2. организира текущата основна и допълнителна дейност;

3. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;

4. представява читалището заедно и поотделно с председателя.

5. работи по бесрочен трудов договор.

6. секретар-библиотекаря не взема решения с настоятелството, предлага и протоколира.

/2/ С изтичане на мандата на едно настоятелство, договора на секретар-библиотекаря не се прекратява. Настоятелството може да прекрати договора само по налагащи се причини – влязал в сила съдебен акт или доказани нарушения и др.

/3/ Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по съребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/ съпруга на председателя на читалището.

Чл.14 /1/ Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове избрани за срок от три години.

/2/ Членовете не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на Настоятелството по права линия, съпрузи, братя и сестри и роднини по сватовство от първа степен.

/3/ Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на Настоятелството и Председателя на читалището по спазване закона, устава и решенията на Общото събрание.

/4/ При констатирани нарушения Проверителната комисия уведомява Общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

Чл.15. Не могат да бъдат избирани за членове на Настоятелството и на Проверителната комисия лица, които са осъждани за липаване от свобода за умислени престъпления от общ характер.

Чл. 15 а. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларация за конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище.

ГЛАВА ПЕТА . ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл.16 Имуществото на читалището се състои от право на собственост и други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

Чл.17. Читалищата набират средства от следните източници:

1. Членски внос
2. Културно- просветна дейност
3. Субсидия от държавния и общинския бюджет
4. Наеми от движимо и недвижимо имущество
5. Дарения и завещания
6. Други приходи

Чл. 18 /1/ Предложенията за годишната субсидия за читалищата по общини, нормативите и механизмът за нейното разпределяне се разработват от Министерството на културата съгласувано с областните администрации и общините.

/2/ С решение на общинския съвет читалищата могат да се финансират допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

/3/ Гласуваната от общинския съвет субсидия за народните читалища, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се

отклонява от общината за други цели.

Чл. 19 (1) Предвидените по държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност се разпределят между читалищата от комисия с участието на представител на съответната община, на всяко читалище от общината и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

/2/ При недостиг на средства за ремонта и поддръжката на читалищна сграда средствата се осигуряват от общинския съвет.

Чл. 20 (1) Читалищата не могат да отчуждават недвижими вещи и да

учредяват ипотека върху тях.

/2/ Движими вещи могат да бъдат отчуждавани залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл. 21. Недвижимото и движимото имущество, собственост на читалищата, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

Чл. 22. (1) Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

/2/ Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в общината, на чиято територия се намира читалището.

Чл. 22а./1) Председателите на народните читалища на територията на съответната община ежегодно в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

(2) Кметът на общината внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишна програма за развитие на читалищната дейност в съответната община.

(3) Програмата по ал. 2 се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

(4) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

(5) Докладите по ал. 4 на читалищата на територията на една община се обсъждат от общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представителите на народните читалища - вносителите на докладите.

ГЛАВА ШЕСТА. ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл. 23. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд. То може да бъде прекратено

с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години. В тези случаи министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност на читалище;
4. не е учредено по законния ред;
5. е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде постановено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата

(3) Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Чл.24 За неуредените в този Устав случаи се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

ГЛАВА СЕДМА.

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ .

Чл.25. Председателя или секретаря на читалището, който предостави имущество в нарушение на чл. 3, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок 5 години.

Чл.26. Председателя на читалището, който не заяви вписване в регистъра на читалищата в срока по чл. 10, ал. 3, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл.27. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 26а, ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Читалището се нарича Народно читалище "ПРОСВЕТА 1928", има кръгъл печат с надпис ЧИТАЛИЩЕ "ПРОСВЕТА" с. КАМЕННА РИКСА.

2. В средата е годината на основаването му - 1928 година.

3. Уставът е приет на 08.03.2014г. от Общото събрание на читалището.
4. Разпоредбите на този Устав в случай, че противоречат на Закона, се заместват по право от повелителните му правила.

СЕКРЕТАР:
/Л. Крумова/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
/И. Иванов/

Списъка с подписите на членовете и а читалището представлява неразделна част от Устава.